

Työn kuormitustekijät ja etätuen tarve sote-esimiehillä

Kempainen Anne, Nurminen Jutta, Kivinen Pirkko & Laaksonen Hannele

Sosiaali- ja terveysalan uudistusta on suunniteltu vuodesta 2005 lähtien ja prosessi jatkuu edelleen. Sote-organisaatioiden lähijohtajilla on merkittävä osuus organisaatioissa tapahtuvien muutosten ja uudistusten tuomisessa käytäntöön. Tukemalla lähijohtajien työssä jaksamista voidaan vaikuttaa koko työyhteisön hyvinvointiin ja liiketoimintaan. Työnohjaus ja vertaistuki ovat tärkeitä henkilöstön tukemisen muotoja sekä esimiehillä että työntekijöillä. Digitaalisuuden lisääntyminen antaa uudenlaisia mahdollisuuksia toteuttaa näitä kohtaamisia paikasta riippumatta, etänä.

Esityksessä tarkastellaan Pirkanmaan sosiaali- ja terveysalan lähiesimiesten teemahaastattelujen tuloksia liittyen esimiestyön kuormitustekijöihin ja tuen tarpeisiin etätyönohjauksen sekä -vertaistuen näkökulmista. Tavoitteena oli tuottaa etätyönohjauksen ja -vertaistuen tarpeesta uutta tietoa, jota voidaan hyödyntää kohdeorganisaatioissa hankkeen toteutuksessa sekä valtakunnallisesti. Tutkimus on osa valtakunnallista Etänä enemmän – sote työ uudistuu -hanketta (2019–2021), jonka tavoitteena on edistää työn hallintaa, työhyvinvointia sekä tuottavuutta. Euroopan sosiaalirahaston rahoittamaa hanketta koordinoi Tampereen ammattikorkeakoulu. Kohderyhmänä olivat hankkeeseen osallistuvat Pirkanmaan sosiaali- ja terveysalan esimiehet, joista vapaaehtoisesti ryhmämuotoiseen teemahaastatteluun osallistui 13 esimestä. Saatu aineisto litteroitiin ja analysoitiin käyttämällä aineistolähtöistä sisällönanalyysia.

Teemahaastattelujen tulosten mukaan esimiehiä (n=13) kuormittavat vaatimusten ristipaineet, tulipalojen sammuttaminen, työn yksinäisyys ja työhyvinvointi. Vaatimusten ristipaineet aiheuttavat väsymystä, stressiä ja henkistä kuormitusta. Tulipalojen sammuttaminen kuva esimiesten liian suurta työmäärää ja se ahdistaa ja uuvuttaa, sekä tekee voimattomaksi ja riittämättömyyden tunne saa otteen. Esimiehen työn yksinäisyys on haastavaa, koska myös esimies tarvitsee tukea, hänellä on tarve tulla kuulluksi, ja jakaa negatiivisia sekä positiivisia tunteita. Esimestä huolestaa sekä oma että työntekijöiden työhyvinvointi ja jaksaminen. Esimiehet toivoivat etätyönohjausta ja -vertaistukea etenkin tunteiden käsittelyyn, työnkuvan selkeyttämiseen, vastuun kanton, työn arvostukseen ja muutoksen hallintaan sekä työntekijöiden tukemiseen.

Tutkimustuloksista nousi esiin esimiesten tarve etätyönohjaukselle ja -vertaistuelle. Niitä toivottiin samoja asioita kuin työnohjaukselta ja vertaistuelta yleensäkin, mutta myös sitä, että niitä olisi aina tarvittaessa saatavilla. Esimiehet kokivat suurta kuormittuneisuutta ja toivoivatkin, että joku asettaisi rajan, jolla heitä on lupa kuormittaa.

Tutkimustuloksia käytetään hyväksi hankkeen toteutuksessa ja levitetään myös valtakunnallisesti. Esityksessä kerrotaan esimerkkejä esimiesten etätapaamisten toteutuksista ja aiheiden käsittelystä.